

Ondersteuningsplan 2021-2022

1. Inleiding

Op de Delftsche Schoolvereniging wordt continu gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Het aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen speelt hierbij een centrale rol. Het streven is dat alle leerlingen zich in lijn met hun mogelijkheden zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Handelingsgericht werken en passend onderwijs geven richting aan de geboden ondersteuning op de Delftsche Schoolvereniging.

Handelingsgericht werken is een systematische en planmatige manier van werken, waarbij het onderwijsaanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Aan de hand van kindkenmerken (stimulerende en belemmerende factoren) wordt bekeken welke onderwijsbehoeften de leerling heeft. Het onderwijsaanbod wordt hier zo goed mogelijk op afgestemd.

Met de invoering van de wet passend onderwijs hebben alle scholen in Nederland “zorgplicht”. Dit houdt in dat scholen ieder kind, eventueel met extra ondersteuning, op de eigen school of op een andere school voor regulier of speciaal onderwijs een passende onderwijsplek moeten bieden. In het ondersteuningsprofiel van de school wordt duidelijk welke ondersteuningsmogelijkheden de Delftsche Schoolvereniging te bieden heeft.

Dit ondersteuningsplan beschrijft de geboden ondersteuning op de Delftsche Schoolvereniging gedurende het schooljaar 2021-2022. Het geeft weer hoe de cyclus handelingsgericht werken en de basis- en extra ondersteuning geconcretiseerd worden. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt welke interne en externe deskundigen hierbij betrokken zijn.

Het ondersteuningsplan is geschreven in samenhang met:

- De visie en missie van de Delftsche Schoolvereniging
- De schoolgids, het meerjaren beleidsplan en het ondersteuningsprofiel van de Delftsche Schoolvereniging
- Het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband PPO Delfland.

Het ondersteuningsplan van de DSV wordt ieder schooljaar in lijn met de meest recente ontwikkelingen binnen de school en het onderwijsveld bijgesteld. (zie ook hoofdstuk 8).

2. Doelstellingen en uitgangspunten

2.0 Kenmerken van de leerlingenpopulatie

De Delftsche Schoolvereniging is een algemeen bijzondere basisschool met gemiddeld 400 leerlingen verdeeld over 17 groepen. De school is een éénpitter en het bestuur bestaat uit ouders. De ouderpopulatie bestaat overwegend uit hoogopgeleide ouders met ongeveer 48 verschillende nationaliteiten. Alle leerlingen hebben een leerlinggewicht van 1.0. We streven naar een maximale ontwikkeling van de kwaliteiten en talenten van iedere leerling. Doordat de DSV uitgaat van de gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen, staan we zodoende open voor alle gezindten.

We gaan uit van een leerstofjaarklassensysteem en hanteren de principes van het handelings- c.q. opbrengstgericht werken. In de groepen 1-2 kennen we een heterogene samenstelling van de leerlingen en vanaf leerjaar 3 zijn de groepen homogeen samengesteld. De groepsgrootte is in principe 27 leerlingen maximaal. De uitstroom naar voortgezet onderwijs ligt gemiddeld op 85 % HAVO/VWO

2.1 Doelstellingen

- Door middel van een handelingsgerichte werkwijze de onderwijsbehoeften van de leerlingenpopulatie in kaart brengen en het onderwijsaanbod op leerling-, groeps- en schoolniveau hier zo goed mogelijk op afstemmen.
- Het tijdig signaleren van leerlingen die ondanks de extra hulp binnen de basisondersteuning van de school belemmeringen blijven ondervinden in het leer- en ontwikkelingsproces en in samenwerking met interne en externe deskundigen een passend onderwijsaanbod voor deze leerlingen creëren.
- Optimaliseren en verder ontwikkelen van de basisondersteuning en de mogelijkheden tot extra ondersteuning (in samenwerking met externe deskundigen) om de kwaliteit van het onderwijs te blijven verbeteren.
- Het streven naar een maximale ontwikkeling van de kwaliteiten en talenten van iedere individuele leerling, zowel op cognitief als op sociaal-emotioneel vlak.
- De DSV wil elk kind binnen zijn mogelijkheden maximaal voorbereiden, op het verantwoord kunnen innemen van een zelfstandige positie in de samenleving van de 21^e eeuw waarbij eigenaarschap voor leren, kunnen samenwerken, probleemoplossend vermogen, kritisch denken, creativiteit, ICT-geletterdheid, communiceren en sociale en culturele vaardigheden, van groot belang zijn.

2.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten van de ondersteuning geboden op de DSV vallen samen met de uitgangspunten van handelingsgericht werken:

1. *De onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal*

Onderwijsbehoeften geven aan wat een leerling nodig heeft om specifieke onderwijsdoelen te bereiken. Voor de ene leerling is dit verlengde instructie, voor de ander directe feedback op het gemaakte werk of het bieden van extra uitdaging.

2. *Afstemming en wisselwerking*

Iedere leerling ontwikkelt zich in interactie met de omgeving. Als we naar de ontwikkeling van een leerling kijken, kunnen we de omgeving niet buiten beschouwing laten. Het gaat om deze leerling, in deze groep, bij deze groepsleerkracht, op deze school, in deze wijk en van deze ouders. Leerlingen verschillen en het is de uitdaging van de betrokkenen om de pedagogische en didactische aanpak af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerling.

3. *De groepsleerkracht doet ertoe*

Iedere leerling is gebaat bij een goede groepsleerkracht. Net als de leerling, moet een groepsleerkracht doelen bereiken. De groepsleerkracht heeft hierbij ondersteuningsbehoeften. Wat heeft de groepsleerkracht nodig om de leerling of het groepje leerlingen de pedagogische en didactische aanpak te bieden die nodig is?

4. *Positieve aspecten zijn van belang*

Denken in mogelijkheden geeft ruimte voor ontwikkeling. Binnen handelingsgericht werken gaat het erom wat de leerling wèl kan en welke mogelijkheden hij wèl heeft. Deze positieve aspecten kunnen worden ingezet om de verdere ontwikkeling van de leerling te stimuleren.

5. *Constructieve samenwerking*

Dit uitgangspunt verwijst naar een goede samenwerking tussen de school en de ouders. Binnen handelingsgericht werken worden ouders als partner gezien. De school en de ouders zijn samen verantwoordelijk voor het verbeteren van het welzijn, de werkhouding en/ of de schoolprestaties van de leerling. In de communicatie hebben de groepsleerkracht en de intern begeleider de rol van onderwijsprofessional en wordt de ouder als ervaringsdeskundige beschouwd.

6. *Doelgericht handelen*

Bij handelingsgericht werken gaat het erom dat er duidelijk wordt geformuleerd wat de groepsleerkracht wil bereiken met de groep of een leerling binnen de groep. In de plannen die hiertoe worden opgesteld worden de doelen zo SMART mogelijk geformuleerd. Het voordeel van goed geformuleerde doelen is dat het mogelijk wordt om specifieke feedback te geven en de opbrengsten van het handelen te meten.

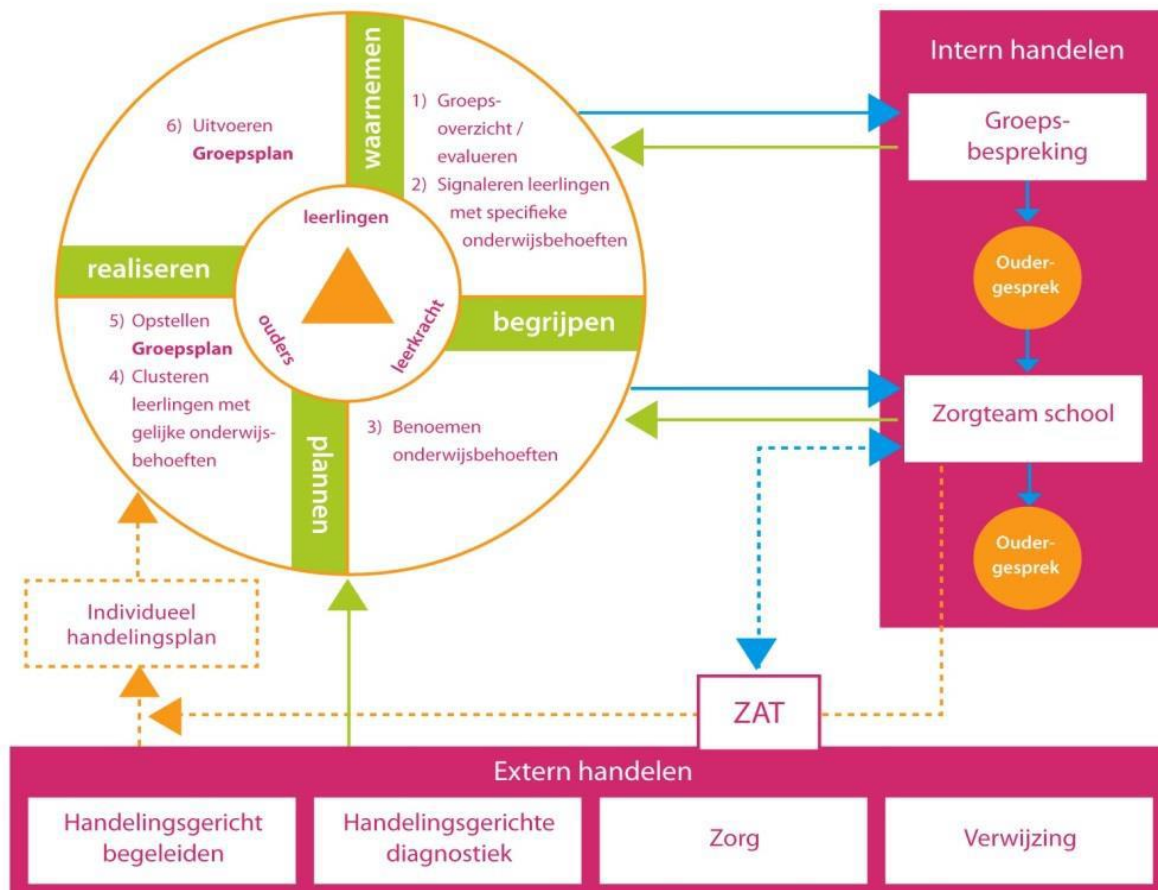
7. *De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant*

Handelingsgericht werken is een cyclisch proces. Vier keer per jaar doorloopt de groepsleerkracht met steun van de intern begeleider en de directie de verschillende stappen van het model. Hiertoe worden gegevens verzameld en geanalyseerd. Vervolgens worden er nieuwe plannen opgesteld. Dit alles zo inzichtelijk mogelijk voor alle betrokkenen bij het onderwijsleerproces.

3. De route van de ondersteuning

In de afbeelding hieronder is de route van de ondersteuning op de DSV schematisch weergegeven. De route van de ondersteuning is gebaseerd op de cyclus handelingsgericht werken.

- De cirkel geeft het handelen van de groepsleerkracht weer
- De rechthoek rechts laat de ondersteuning vanuit de school zien (intern handelen)
- De rechthoek onder laat de ondersteuning van buiten de school zien (extern handelen)

In de cirkel staan de groepsleerkracht, de leerlingen en de ouders centraal. De gehele cyclus handelingsgericht werken wordt ondersteund door de intern begeleider.

De rol van de groepsleerkracht

De groepsleerkracht heeft de rol van onderwijsprofessional. De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het verzamelen van leerlinggegevens door observatie, gespreksvoering en de afname van toetsen. De groepsleerkracht brengt de onderwijsbehoeften in kaart en plant en realiseert een hierbij passend onderwijsaanbod. De groepsleerkracht werkt samen met de leerling, ouders en intern begeleider. De groepsleerkracht geeft zijn/ haar ondersteuningsbehoeften aan bij de IB-er.

De rol van de ouders

Ouders zijn gelijkwaardige gesprekspartners van de groepsleerkracht en ervaringsdeskundige van hun kind. Zij zijn een belangrijke bron van informatie voor de groepsleerkracht om de onderwijsbehoeften van de leerling helder te krijgen. Van ouders wordt verwacht dat zij interesse tonen in de ontwikkeling van hun kind en samenwerken met de groepsleerkracht om de ontwikkeling van hun kind te stimuleren. Dit onder anderen door een actieve deelname aan gesprekken met de groepsleerkracht over de ontwikkeling van het kind en ook door thuis aan deze ontwikkeling bij te dragen.

De rol van het kind / de leerling

Een eenvoudige doch doeltreffende manier om meer duidelijkheid te krijgen over de onderwijsbehoeften van een leerling, is de leerling naar zijn/ haar onderwijsbehoeften te vragen. Bijvoorbeeld door middel van kindgesprekken gaan de leerling en de groepsleerkracht in gesprek over de onderwijsbehoeften van de leerling en stellen zij samen doelen op voor de komende periode. Hierdoor wordt een leerling actief betrokken bij het eigen leerproces, wat de motivatie en schoolprestaties ten goede kan komen. Dit is een doel waar we in de toekomst naar willen streven.

De rol van de intern begeleider

De intern begeleider heeft een ondersteunende en begeleidende rol voor zowel de groepsleerkracht, de leerling als de ouders. De intern begeleider coördineert en monitort het cyclisch proces van handelingsgericht werken en werkt nauw samen met de groepsleerkracht om dit proces te optimaliseren. Hierbij is gerichte aandacht voor de ondersteuningsbehoeften van de groepsleerkracht. De intern begeleider biedt waar nodig begeleiding bij het helder krijgen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen en coördineert en begeleidt trajecten waarbij extra ondersteuning voor een leerling gewenst is.

3.1 Niveau 1: Cyclus HGW op groepsniveau

Niveau van begeleiding	Omschrijving	Betrokkenen	Organisatie
<p>Niveau 1 (Cyclus HGW op groepsniveau)</p> 	<p>Onderwijsbehoeften van de leerlingen staan omschreven in het groepsoverzicht. Een passend onderwijsaanbod staat beschreven in de dag/weekplanning. De dag/weekplanning gaat uit van convergente differentiatie, uitgewerkt in 3 aanpakken.</p>	<p>De groepsleerkracht doorloopt het cyclisch proces van waarnemen, begrijpen, plannen en analyseren en geeft dit weer middels de dag/weekplanning en groepsoverzicht. De groepsleerkracht en de IB'er bespreken het groepsoverzicht en de dag/weekplanning tijdens groepsbesprekingen. De IB'er fungeert als sparring partner. De groepsleerkracht en de ouders wisselen informatie uit/werken samen. De directeur en de adjunct-directeur en IB'ers monitoren de opbrengsten tijdens resultaat- en doelstellinggesprekken.</p>	<p><i>Zie ook jaarkalender HGW</i></p> <p>Het cyclisch proces HGW wordt 4x per jaar doorlopen</p> <p>Minimaal 2 x per jaar vindt een groepsbespreking plaats.</p> <p>Ouders worden minimaal 2 x per jaar uitgenodigd voor een gesprek.</p> <p>2x per jaar vinden resultaat- en doelstellinggesprekken plaats.</p>

Het handelen van de leerkracht richt zich achtereenvolgens op de volgende vier fasen:

- Fase I: Waarnemen
- Fase II: Begrijpen
- Fase III: Plannen
- Fase IV: Realiseren

Fase I: Waarnemen (signaleren)

Het afstemmen van het onderwijsaanbod op de behoeften van de leerlingen begint met waarnemen of signaleren. Op de DSV maken de groepsleerkrachten naast observaties van de leerlingen in de groep structureel gebruik van de volgende middelen om gegevens over leerlingen te verzamelen (zie ook jaarkalender HGW – bijlage I):

- Registraties KIIK! (groep 1 en 2)
- Resultaten op de methodegebonden toetsen
- Toetsen vanuit het CITO-LOVS (groep 1 t/m 8)
- Resultaten ZIEN

De verkregen waarnemingen/signalen zijn terug te vinden in de linkerhelft van het groepsoverzicht (Fase I waarnemen/ signaleren) onder de kolommen toetsresultaten en stimulerende en belemmerende factoren.

Fase II: Begrijpen (analyseren)

In deze fase is de groepsleerkracht bezig met het analyseren van de waarnemingen/ signalen met als doel deze om te zetten in onderwijsbehoeften: “Wat heeft deze leerling nodig om optimaal te kunnen profiteren van het onderwijsaanbod?”

Voor het analyseren van de beschikbare gegevens kan de groepsleerkracht de volgende middelen inzetten:

- Analyse van methodegebonden toetsen
- Analyse van de CITO-LOVS toetsen
- Diagnostisch gesprek met de leerling
- Kindgesprekken
- Oudergesprekken
- Collegiale consultatie (groepsleerkracht, onderwijsondersteuner of IB'er)

Door de analyse wordt de groepsleerkracht in staat gesteld om de onderwijsbehoeften van de leerlingen te benoemen. Bij het beschrijven van onderwijsbehoeften geeft de groepsleerkracht antwoord op vragen zoals:

Deze (groep) leerling(en) heeft ....

- een instructie nodig die ...
- opdrachten, materialen, activiteiten of taken nodig die ...
- een leeromgeving of werkvormen nodig die ...
- feedback nodig die ...
- groepsgenoten nodig ...
- een leerkracht nodig ...
- ouders nodig die ...

De antwoorden op deze vragen zijn van belang bij de verdere begeleiding van deze leerling en de groep waar deze leerling deel van uitmaakt (vaak ook voor de nog komende leerjaren). De antwoorden op deze vragen zijn terug te vinden in de rechterhelft van het groepsoverzicht (fase II begrijpen/ analyseren) onder de kolom onderwijsbehoeften.

Fase III: Plannen

Na de signalering en de analyse plant de groepsleerkracht het onderwijs voor de gehele groep leerlingen. Het basisaanbod per vakgebied wordt beschreven in de dag/weekplanning. Het uitgangspunt hierbij is convergente differentiatie. Leerlingen met overeenkomstige onderwijsbehoeften worden geclusterd in drie aanpakken:

- Aanpak 3: instructie-onafhankelijke leerlingen
- Aanpak 2: instructiegevoelige leerlingen
- Aanpak 1: instructie-afhankelijke leerlingen

In de dag/weekplanning wordt per aanpak beschreven welke doelen men in de komende periode wil bereiken. Hierbij wordt mede gekeken naar de vaardigheidsscores van de leerlingen en een voor de leerling realistische vaardigheidsgroei. Indien dit binnen het bereik van de leerling ligt, wordt tenminste gestreefd naar vaardigheidsscores die op de door de inspectie gestelde ondergrens liggen.

Vervolgens geeft de leerkracht aan op welke wijze hij of zij deze doelen bij de verschillende subgroepen denkt te kunnen bereiken, afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De leerdoelen vormen in principe een constante factor. De periodieke aanpassingen in de dag/weekplanning hebben vooral betrekking op de indeling van de subgroepen, de inhoud, de strategieën, de materialen, de tijd, de mate van begeleide in-oefening, enz.

Fase IV: Realiseren (uitvoeren)

De uitvoering van de dag/weekplanning is zichtbaar in de wekelijkse planning van de groepsleerkracht. Hierin geeft de leerkracht aan op welke momenten in de week welke vakgebieden de aandacht krijgen, welke leerlingen in aanmerking komen voor bijvoorbeeld verlengde instructie en welke aandachtspunten van belang zijn. Op deze manier wordt zichtbaar hoe de dag/weekplanning in de praktijk geconcretiseerd wordt.

3.2 Niveau 2: Interne ondersteuning en interventies

Niveau van begeleiding	Omschrijving	Betrokkenen	Organisatie
<p>Niveau 2 (Interne interventies voor betere aansluiting bij het basisaanbod op groepsniveau)</p> 	<p>De leerlingen die te weinig profiteren van het aanbod en de interventies beschreven in de dag/weekplanning en die daardoor de gestelde doelen niet behalen worden besproken in een leerlingbespreking. Indien wenselijk wordt een individueel handelingsplan (IHP) opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd. In het IHP worden kindspecifieke doelen en interventies beschreven.</p>	<p>De groepsleerkracht en/ of de IB'er signaleert de wenselijkheid van ondersteuning op niveau 2.</p> <p>De groepsleerkracht en de IB'er analyseren de OWB en formuleren de vervolgstappen tijdens een leerlingbespreking. De groepsleerkracht en/ of de IB'er stelt indien van</p>	<p><i>Zie ook jaarkalender HGW</i></p> <p>Minimaal 1 x per jaar vindt een leerlingbespreking plaats.</p> <p>Een IHP loopt voor een periode van minimaal 6 weken en maximaal 4 maanden.</p>

		toepassing een IHP op. De groepsleerkracht betreft ouders bij de vervolgstappen en informeert hen indien van toepassing over het IHP.	
--	--	---	--

Uitgangspunt is dat zoveel mogelijke leerlingen voldoende profijt hebben van de begeleiding op niveau 1. Het streven is dat door de inspanningen beschreven in de dag/weekplanning, de leerlingen de aan hen gekoppelde doelen behalen.

Daar waar leerlingen dit resultaat niet behalen, wordt met de intern begeleider tijdens een groepsbespreking of leerlingbespreking besproken of de betreffende leerling via een aanpassing in het groepsaanbod alsnog de te verwachten doelen kan behalen, of dat deze leerling naast het groepsaanbod extra ondersteuning nodig heeft.

Deze beslissing wordt genomen na een verdere analyse van de onderwijsbehoeften van de leerling. Als geconcludeerd wordt, dat de begeleiding van deze leerling middels het aanbod in de dag/weekplanning niet voldoende is, dan wordt voor de leerling een individueel handelingsplan (IHP) opgesteld. Het IHP geeft een aanvulling op de maatregelen die worden genoemd in het groepsplan. Het streven is dat de leerling na de extra begeleiding weer kan aansluiten bij het aanbod binnen het groepsplan. Bij het opstellen van een IHP is de haalbaarheid van de uitvoering binnen de klassen- en/ of schoolorganisatie een voorwaarde.

3.3 Niveau 3: Inschakelen externe deskundigen

Fase van begeleiding	Omschrijving	Betrokkenen	Organisatie
Niveau 3 (onderzoek, OPP, arrangement, aanvraag speciale lesplaats)	Leerlingen die te weinig profiteren van de geplande en uitgevoerde interventies op niveau 2 (de gestelde doelen van de dag/weekplanning en het IHP worden niet behaald) kunnen in aanmerking komen voor begeleiding, advisering en/ of onderzoek door externe deskundigen . Dit kan leiden tot het werken met een ontwikkelingsperspectief	De groepsleerkracht , de IB'er en andere betrokken interne deskundigen signaleren en analyseren de OWB van de leerling en delen bevindingen met de ouders van de leerling. Met toestemming van de ouders wordt de ondersteuning	N.a.v. het evalueren van de dag/weekplanning/ IHP's en het bespreken van de leerling in een groeps- en/ of leerlingbespreking wordt de inzet van externe deskundigen overwogen.

	(OPP), het aanvragen van een arrangement en/ of speciale lesplaats binnen het S(B)O.	van externe deskundigen ingeschakeld en in overleg wordt een hulpvraag geformuleerd. In samenwerking met de externe deskundigen worden de vervolgstappen gepland.	
--	--	--	--

Wanneer het plan van aanpak uit fase 2 niet tot het gewenste resultaat leidt, kan in overleg met de ouders besloten worden om externe deskundigen in te schakelen.

Aan de hand van de beschikbare leerlinggegevens wordt door de groepsleerkracht, intern begeleider en de ouders een specifieke hulpvraag geformuleerd. De hulpvraag wordt in het schoolondersteuningsteam voorgelegd aan een externe deskundige, die op grond van een eventueel onderzoek een analyse/diagnose opstelt en met adviezen komt. De ouders van de leerling, de groepsleerkracht, de intern begeleider en de betrokken externe deskundige(n) komen gezamenlijk tot een plan van aanpak om de leerling een passend onderwijsaanbod te bieden.

Mogelijke interventies zijn:

- Behandeling en/ of therapie buiten de school (bijvoorbeeld een dyslexiebehandeling)
- Het opstellen van een ontwikkelingsperspectief (OPP)
- Het aanvragen van een arrangement bij het samenwerkingsverband PPO Delflanden
- Het aanvragen van een lesplaats in het speciaal (basis)onderwijs (S(B)O)

3.4 Het schoolondersteuningsprofiel

De DSV maakt onderdeel uit van het samenwerkingsverband “PPO Delflanden”. Binnen het samenwerkingsverband zijn er afspraken gemaakt over de “basisondersteuning”, die iedere school binnen het samenwerkingsverband moet bieden.

Iedere school heeft een schoolondersteuningsprofiel. In het schoolondersteuningsprofiel is de kwaliteit van de basisondersteuning in kaart gebracht. Daarnaast wordt in beeld gebracht welke (extra) ondersteuning aan leerlingen geboden wordt en welke stappen de school gaat ondernemen om de ondersteuning te verbeteren.

Het schoolondersteuningsprofiel van de DSV is terug te vinden op de website van de Delftsche Schoolvereniging.

Het schoolondersteuningsprofiel is in het schooljaar 2020-2021 bijgesteld.

4. Administratie van de ondersteuning

4.1 Jaaroverzicht HGW (inclusief de toetskalender)

In het jaaroverzicht handelingsgericht werken wordt per groep overzichtelijk weergegeven wanneer bepaalde onderdelen van de cyclus HGW/ OGW aan bod komen. Het is een breed overzicht waar naast het bijstellen en opstellen van groepsoverzichten, o.a. de toetskalender, oudercontacten, kindgesprekken, groeps- en leerlingbesprekingen, resultaat- en doelstellingengesprekken en collegiale consultaties zijn opgenomen.

4.2 Het groepsoverzicht

In het groepsoverzicht wordt de volgende informatie per leerling van de groep weergegeven:

- De toetsresultaten over de afgelopen periode (CITO-LOVS + methodegebonden toetsen op taal- en rekengebied)
- Stimulerende en belemmerende factoren
- Handreiking (Hoe leert deze leerling het beste?)
- Onderwijsbehoeften voor taal, rekenen en gedrag/ werkhouding (Deze leerling heeft ... nodig die ....)

In het groepsoverzicht administreert de groepsleerkracht fase I en fase II van de cyclus HGW (waarnemen/ signaleren en begrijpen/ analyseren). Het groepsoverzicht is een werkdocument en kan door de groepsleerkracht op grond van zijn/ haar bevindingen steeds worden bijgesteld.

Het groepsoverzicht wordt minimaal 1x per jaar (n.a.v. de resultaten op de gestandaardiseerde toetsen van het CITO-LOVS) volledig bijgewerkt. Het groepsoverzicht vormt het uitgangspunt voor de groepsbesprekingen met de intern begeleider en voor de groepsoverdracht aan het einde van een schooljaar.

In Parnassys is van iedere groep een actuele versie van het groepsoverzicht terug te vinden.

4.3 Dag/Weekplanning

In alle groepen wordt gewerkt met een dag/weekplanning waarbij het doel en het onderwijsaanbod aan de (sub)groepen leerlingen wordt beschreven. Op de achterkant van de dag/weekplanning staat "bijzonderheden". Bij dit onderdeel worden de evaluaties van de lessen beschreven. Deze dag/weekplanning is in plaats gekomen van de groepsplannen.

Indien voor leerlingen een IHP is opgesteld, wordt dit binnen de aanpak van deze leerling in het groepsoverzicht vermeld. Bij leerlingen die op een bepaald vakgebied een OPP hebben, wordt in het groepsoverzicht naar dit OPP verwezen.

Ook het groepsoverzicht is een werkdocument en kan op grond van de bevindingen van de groepsleerkracht tussentijds worden bijgesteld. In Parnassys zijn de actuele groepsoverzichten per leerling beschikbaar.

4.4 Het individueel handelingsplan (IHP)

Een individueel handelingsplan is bedoeld voor leerlingen die naast het aanbod in de dag/weekplanning op de gebieden taal, spelling, lezen en/ of rekenen extra ondersteuning nodig hebben om de gestelde doelen te behalen. Middels een handelingsplan wordt er planmatig gewerkt aan het behalen van (tussen)doelen die de leerling nog niet beheerst. Het streven is om de leerling weer betere aansluiting te laten vinden bij het onderwijsaanbod binnen de dag/weekplanning.

Het opstellen van een IHP wordt overwogen indien een leerling ondanks aanpassingen in het aanbod opnieuw op een gestandaardiseerde toets van het CITO-LOVS een (IV,) V of V- scoort.

Een IHP wordt door de groepsleerkracht opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd en is onderdeel van de dag/weekplanning.

Afhankelijk van de inhoud en aanpak heeft een IHP een looptijd van 6 weken tot 4 maanden. Aan het einde van de periode wordt beschreven in hoeverre de gestelde doelen behaald zijn.

In het groepsoverzicht wordt aangegeven welke leerlingen met een individueel handelingsplan werken. Op de DSV is er beperkte formatie beschikbaar voor de inzet van onderwijsondersteuners. Indien er geen OOtijd beschikbaar is, wordt de groepsleerkracht verantwoordelijk voor de uitvoering van de individuele handelingsplannen. De groepsleerkracht plant dan tijd op het rooster in om de leerling extra instructie te geven. De uitvoerbaarheid van een handelingsplan hangt dan mede af van de tijd die de groepsleerkracht beschikbaar kan maken.

4.5 Het ontwikkelingsperspectief (OPP)

Als de ontwikkeling van een leerling hier aanleiding toe geeft kan er een ontwikkelingsperspectief worden opgesteld. In het OPP worden de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling en het daarbij passende onderwijsaanbod omschreven.

Een OPP kan worden opgesteld als een leerling:

- a) de einddoelen op referentieniveau F1 naar alle waarschijnlijkheid niet binnen het basisonderwijs zal behalen.
- b) door bijvoorbeeld een specifieke diagnose vergaande begeleiding/ aanpassingen in het onderwijsaanbod nodig heeft om de einddoelen te behalen.

In een OPP wordt op grond van eerder behaalde resultaten een uitstroombestemming voor na de basisschool bepaald in samenspraak met ouders en op grond van deze uitstroombestemming wordt een beredeneerde keuze in leerdoelen en onderwijsaanbod samengesteld. Bij bijvoorbeeld een uitstroombestemming praktijkonderwijs kan een leerling bepaalde onderdelen uit de rekenmethode overslaan (dispenseren), terwijl de leerling aan andere rekenonderdelen mee blijft doen omdat die wel relevant zijn voor praktijkonderwijs.

Met het OPP krijgen zowel school, ouders als de leerling zelf scherper in beeld waar de leerling naar toewerkt om succesvol te zijn in de uitstroombestemming. Hierbij komen de basisvaardigheden taal/lezen en rekenen en/of de sociaal-emotionele ontwikkeling, het gedrag en de werkhouding of taakaanpak van de leerling aan bod.

Een OPP wordt door de intern begeleider van de DSV opgesteld. De IB'er doet dit in samenwerking met de groepsleerkracht en de ouders van de betreffende leerling. Het OPP wordt voor één schooljaar vastgesteld. Aan het einde van het schooljaar vindt een evaluatie met alle betrokkenen plaats. Deze evaluatie kan aanleiding zijn voor het bijstellen van de doelen, het onderwijsaanbod en de uitstroombestemming van het OPP. Zowel de ouders als de directie van de school ondertekenen het OPP voor akkoord.

In het groepsoverzicht wordt aangegeven welke leerlingen met een OPP werken. Een OPP wordt ook opgesteld indien school en ouders besloten hebben over te gaan tot het aanvragen van een

arrangement of een lesplaats in het S(B)O bij het samenwerkingsverband PPO Delflanden. In het geval van een aanvraag speciale lesplaats zal het OPP worden opgesteld door de ontvangende school.

Om de ontwikkeling van de leerlingen nauwgezet te volgen en het onderwijsaanbod zo goed mogelijk af te stemmen op deze ontwikkeling wordt er op de DSV gewerkt met de systemen KIIK!, CITO-LOVS en ZIEN.

4.6.1 KIIK!

In de groepen 1 en 2 wordt er gewerkt met het observatie- en registratiesysteem KIIK!.

De groepsleerkrachten van groep 1 en 2 observeren de leerlingen in met name betekenisvolle spelen en werkmomenten. Van deze observaties maakt de leerkracht aantekeningen in KIIK!. Twee keer per jaar (in januari en juni) wordt de ontwikkeling van iedere leerling geregistreerd aan de hand van de ontwikkelingsfasen die in KIIK! beschreven staan. Deze momenten zijn terug te vinden in de jaarkalender HGW.

De registratie per leerling wordt weergegeven in een individueel rapport, waarin de voortgang van de leerling te zien is door de leerling met zichzelf te vergelijken (eerdere registratie) en met wat er van een leerling van die leeftijd verwacht mag worden.

Voor de gehele groep is er een groepsrapport beschikbaar waarop te zien is hoe de groep zich als geheel ontwikkelt en wat de effecten zijn van het onderwijsaanbod. De groepsleerkracht kan hierdoor zien of bepaalde ontwikkelingsgebieden extra stimulans nodig hebben. Deze informatie kan gebruikt worden bij het opstellen van een nieuw groepsplan.

De rapporten vanuit KIIK! worden gebruikt als hulpmiddel bij het voeren van gesprekken over de ontwikkeling van de leerling met ouders (dit gebeurt tijdens het rapportgesprek), maar kunnen ook gebruikt worden in overleg met collega's, en interne en externe deskundigen.

4.7.2 CITO-LOVS

In groep 1 t/m 8 wordt de ontwikkeling van leerlingen gevolgd door de afname van de LVS-toetsen van CITO. Door de structurele afname van deze toetsen worden de leervorderingen systematisch gemeten. Op deze manier verkrijgt de school inzicht in de opbrengsten van het onderwijs op leerling-, groeps- en schoolniveau. Deze informatie ondersteunt bij het evalueren en plannen van het onderwijsaanbod.

Op de DSV worden in het schooljaar 2021-2022 de volgende LVS-toetsen afgenomen:

	groep 1	groep 2	groep 3	groep 4	groep 5	groep 6	groep 7	groep 8
Rekenen-Wiskunde 3.0			M + E	M + E	M + E	M + E	M+E	B
Rekenen Basisbewerkingen			M*+E*	M*+E*	M*+E*	M*+E*	M*+E*	B*
DMT en AVI			M + E	M + E	M + E	M + E	M + E	M
Begrijpend lezen 3.0				E	M+E	M + E	M+E	B
Spelling 3.0			M + E	M+E	M + E	M+E	M+E	B
Woordenschat			M	M	M	M	M	B
Entree-toets							E	

B = begin (okt-nov) M = Midden (jan-feb) E = Eind (mei-jun) * = alleen bij zwakke leerlingen

De resultaten van de toetsen worden verwerkt door middel van het computerprogramma LOVS.

Twee keer per jaar (in februari en juni) krijgen ouders een uitdraai van het leerlingrapport met de uitslagen van de LVS-toetsen met het schoolrapport mee naar huis. Op deze uitdraai is te zien hoe de leerling gegroeid is ten opzichte van de vorige meetmomenten en wat het functioneringsniveau van de leerling per vakgebied is. Tijdens de rapportbesprekingen worden de uitslagen van de toetsen met ouders besproken.

5. Interne ondersteuning

5.1 Interne begeleiding

Op de DSV zijn gedurende 5 dagen per week twee intern begeleiders werkzaam. De intern begeleider is verantwoordelijk voor de geboden ondersteuning binnen de school.

De IB'er handelt planmatig en organiseert activiteiten op individueel, groeps- en schoolniveau. De intern begeleider ondersteunt en begeleidt de groepsleerkrachten bij de uitvoering van hun taken, coördineert en organiseert de extra ondersteuning.

Op de DSV heeft de IB'er onder meer de volgende taken:

- Het opstellen en monitoren van de uitvoering van de activiteiten op de jaarkalender HGW.
- Het bespreken van groepsoverzichten, dag/weekplanning en leerlinggegevens tijdens de groeps- en leerlingbesprekingen
- Het uitvoeren van klassenbezoeken om de groepsleerkracht te begeleiden bij het handelingsgericht werken en het uitvoeren van de dag-/en weekplanning te monitoren en optimaliseren
- Waar nodig of gewenst het ondersteunen van de groepsleerkrachten bij het analyseren van gegevens, het opstellen van het groepsoverzicht of een IHP.
- Het voeren van oudergesprekken
- Het in samenwerking met ouders en de groepsleerkracht aanvragen van onderzoeken

- Het in samenwerking met ouders en de groepsleerkracht opstellen van een OPP
- Het bewaken van de voortgang van het OPP en het bieden van ondersteuning bij de uitvoering hiervan
- Begeleiden en coördineren van trajecten met PPO Delflanden (preventieve ondersteuning, aanvraag arrangement/ lesplaats S(B)O)
- Contacten met externe deskundigen
- Structureel overleg met de directie
- Beleidsvorming m.b.t. ontwikkelingen op het gebied van de kwaliteitszorg binnen de school.
- Coördinatie van de extra onderwijssteuning
- Begeleiden van het traject PO-VO

5.2 Reken- taal en gedrag coördinatoren

Om de interne deskundigheid en ondersteuning te versterken is het streven om op de DSV één of twee reken-, taal- en gedrags,- een meerbegaafdheidscoördinatoren binnen het team te hebben.

5.3 Onderwijssteuning en MRT

MRT

De vakdocent bewegingsonderwijs van de DSV heeft 1 dagdeel per week beschikbaar voor leerlingen die baat hebben bij extra ondersteuning van de ontwikkeling van fijn- en/ of grof motorische vaardigheden.

Onderwijssteuning

Op de DSV werken een aantal dagdelen per week onderwijssteuners. Zij ondersteunen de leerkracht op onderwijskundig gebied door middel van begeleiding van individuele of kleine groepjes kinderen en vallen indien nodig in bij ziekte. Als het uitbreiden van de instructie- en oefentijd in de klas door de leerkracht niet tot voldoende vooruitgang leidt, is verder intensivering van het onderwijs noodzakelijk. Hiervoor komen leerlingen in aanmerking die zeer zwak scoren of na een interventieperiode met extra begeleiding in de klas, onvoldoende vooruit zijn gegaan. Deze leerlingen zijn gebaat bij een extra intensieve en systematische aanpak door het inzetten van een specifieke interventie door de onderwijssteuner. Leerkracht en ondersteuner stemmen met elkaar af wat de inhoud van de extra begeleiding is en hoe deze hulp systematisch wordt opgebouwd.

5.6 De orthotheek

Op de DSV is een orthotheek beschikbaar met een verscheidenheid aan methoden en remediërende materialen die kunnen worden ingezet om de ontwikkeling van een leerling op een bepaald vakgebied extra te ondersteunen. Op grond van de analyses van toetsen kan in de orthotheek materiaal gezocht worden om de leerling extra oefenstof te bieden om de gestelde doelen van het groepsplan, IHP of OPP te behalen. Ook zijn er voor de groepsleerkrachten, OO'er of IB'er naslagwerken beschikbaar om de eigen kennis en vaardigheden over bepaalde leer- en of werkhoudingsproblematiek te vergroten.

6. Externe ondersteuning

6.1 PPO Delflanden

PPO Delflanden is het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Delflanden. PPO Delflanden werkt met samen met scholen in de regio, waaronder de DSV, om ervoor te zorgen dat ieder kind in de regio passend onderwijs geboden krijgt, op een passende onderwijsplek.

De DSV kan, in overleg met de ouders, de ondersteuning van het samenwerkingsverband inroepen, als er een hulpvraag is met betrekking tot de begeleiding van een leerling. Er kan gekozen worden voor de aanvraag van preventieve ondersteuning of er kan gekozen worden voor het invullen van een groeidocument met als doel het aanvragen van een arrangement of het aanvragen van een lesplaats in het speciaal (basis)onderwijs. Indien er een groeidocument wordt ingevuld, wordt de aanvraag in behandeling genomen door de lokale ondersteuningsadviseur.

De intern begeleider en de directie van de DSV onderhouden de contacten met het samenwerkingsverband. Vanuit het samenwerkingsverband worden er ook bijeenkomsten voor IB'ers en/ of directeuren georganiseerd in het kader van professionalisering en de ontwikkelingen omtrent passend onderwijs.

Ook ouders kunnen contact opnemen met het samenwerkingsverband met vragen over passend onderwijs en de situatie van hun kind.

6.1.1 Preventieve ondersteuning

Als de school en de ouders een hulpvraag hebben ten aanzien van het functioneren van een leerling binnen de groep, kan ervoor worden gekozen om preventieve ondersteuning aan te vragen. De intern begeleider vult gezamenlijk met de groepsleerkracht en de ouders het aanvraagformulier preventieve ondersteuning in. De intern begeleider verstuurt de aanvraag naar het samenwerkingsverband. De preventieve ondersteuning bestaat uit een observatie van de leerling binnen de groep en/ of gesprekken met de leerling, de groepsleerkracht, de ouders en/ of de leerling zelf. De preventief ondersteuner heeft een begeleidende en adviserende rol. Het doel van de preventieve ondersteuning is om de onderwijsbehoeften van de leerling en de ondersteuningsbehoeften van de groepsleerkracht nader te onderzoeken en door middel van handelingsadviezen het functioneren van de leerling te verbeteren.

6.1.2 De lokale ondersteuningsadviseur en het groeidocument

De lokale ondersteuningsadviseur kan worden ingeschakeld indien het niet langer lukt om aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerling. Het onderwijsaanbod dat de leerling nodig heeft, valt dan niet langer binnen de basisondersteuning die op school geboden wordt. De school is in zo'n situatie "handelingsverlegen". In overleg met ouders kan besloten worden om voor de leerling een arrangement of een lesplaats binnen het speciaal (basis)onderwijs aan te vragen.

Dit traject verloopt als volgt:

- De intern begeleider vult gezamenlijk met de groepsleerkracht en de ouders het eerste gedeelte van het "groeidocument" in (aanvraagformulier arrangement/ lesplaats S(B)O).
- De intern begeleider stuurt het groeidocument naar het samenwerkingsverband.
- De lokale ondersteuningsadviseur neemt contact op met de school en plant een afspraak met de intern begeleider, de ouders en de groepsleerkracht van de leerling.
- In het eerste gesprek wordt vastgesteld of de basisondersteuning van de school wel of niet toereikend is.
- Indien vastgesteld wordt dat de leerling extra ondersteuning nodig heeft, wordt er een tweede gesprek gepland, waarbij eventueel een extra expert en in het geval van een aanvraag speciale lesplaats ook een vertegenwoordiger van de S(B)O school wordt uitgenodigd.

- Alle betrokkenen stellen gezamenlijk een ontwikkelingsperspectief op. In dit ontwikkelingsperspectief wordt beschreven wat het kind nodig heeft om zich verder te ontwikkelen.
- In het geval van een arrangement binnen de eigen basisschool kan dit na goedkeuring van het ontwikkelingsperspectief van start gaan.
- In het geval van een lesplaats binnen het S(B)O gaat het dossier van de leerling met het groeidocument en het OPP naar de toelaatbaarheidscommissie. Zodra deze commissie een toelaatbaarheidsverklaring afgeeft, kan de leerling door de ouders worden ingeschreven op de S(B)O school.

6.2 Ambulante begeleiding

Voor de uitvoering van een arrangement binnen de basisschool kan een ambulante begeleider worden ingezet. Een ambulante begeleider is een onderwijzer met extra kennis, vaardigheden en/ of kwalificaties, waardoor het mogelijk is goed aan te sluiten bij wat de leerling met zijn/ haar specifieke onderwijsbehoeften nodig heeft.

Ambulante begeleiders zijn vaak werkzaam op een school voor speciaal (basis)onderwijs. Voor het uitvoeren van een arrangement komt een ambulante begeleider naar de reguliere basisschool om de leerling en/ of de groepsleerkracht te begeleiden.

De inzet van ambulante begeleiding maakt onderdeel uit van een arrangement en wordt gefinancierd door het samenwerkingsverband. De intensiteit en de duur van de ambulante begeleiding hangt af van de afspraken die hierover zijn gemaakt met het samenwerkingsverband.

6.3 Team Jeugd Delft

Team Jeugd Delft biedt ouders en jongeren hulp en ondersteuning bij bijvoorbeeld problemen in de emotionele ontwikkeling, problemen in de thuissituatie en/ of problemen op school. Team Jeugd werkt vanuit de gedachte dat het gezin centraal staat. Samen met het gezin gaan zij op zoek naar de hulp en ondersteuning die er nodig is en die past bij de situatie van het gezin.

Ouders kunnen zelf contact opnemen met Team Jeugd voor informatie, advies of begeleiding. De DSV heeft ook een contactpersoon vanuit Team Jeugd Delft (Sophie Tuinder).

6.4 De JGZ

Voor het kind naar de basisschool gaat, is het al bekend bij de jeugdgezondheidszorg (JGZ) middels bezoeken bij het consultatiebureau. Tijdens de basisschoolperiode is de JGZ ook betrokken bij de verdere ontwikkeling van het kind en kunnen ouders er terecht met vragen over de opvoeding, ontwikkeling en verzorging van het kind.

Tijdens de basisschoolperiode vinden de volgende onderzoeken door de JGZ plaats:

6.4.1 Spraak en taalonderzoek vijfjarigen

Als het kind 5 jaar is, vindt er op school een spraak-taalonderzoek plaats om te achterhalen of het kind problemen heeft met spreken, luisteren, taal, stem of mondgedrag. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een logopedist verbonden aan de JGZ. Ouders ontvangen voorafgaand aan het onderzoek een vragenlijst. Het kind wordt alleen onderzocht indien ouders daar op dit formulier toestemming voor

geven. Het onderzoek wordt alleen uitgevoerd bij kinderen, waarvan de ouder en/ of leerkracht zorgen heeft over de taal- en spraakontwikkeling.

De uitslag van dit onderzoek kan aanleiding geven om een kind aan te melden voor logopedie (indien dit niet al in een eerder stadium gebeurd is).

6.4.2 Onderzoek in groep 2

Als het kind 5 jaar is ontvangen ouders een uitnodiging voor een preventief onderzoek naar de gezondheid van het kind. Via de school ontvangen ouders een vragenlijst over de gezondheid en ontwikkeling van het kind. Ouders vullen deze lijst voorafgaand aan het onderzoek in. Tijdens dit onderzoek door een jeugdarts wordt de groei, de ogen en oren, de houding en motoriek van het kind bekeken. De jeugdarts gaat met de ouders in gesprek over de gezondheid, ontwikkeling en de opvoeding van het kind. Ouders kunnen specifieke vragen of zorgen delen.

6.4.3 Onderzoek in groep 7

In groep 7 geeft een jeugdverpleegkundige een gezondheidsles in de klas. De les gaat over puberteit, hygiëne, pesten en leefstijl. Daarna vindt een individueel onderzoek plaats. De jeugdverpleegkundige meet de lengte en het gewicht en voert met het kind een gesprek over dingen die hem of haar bezighouden. Na afloop van onderzoek krijgt het kind een brief mee, waar de bevindingen in staan. Als er bijzonderheden zijn, bespreekt de jeugdverpleegkundige dit met de ouder.

6.5 Veilig Thuis

Veilig thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is een regionale organisatie waar slachtoffers, daders en omstanders terecht kunnen voor deskundige hulp en advies.

Indien de DSV zorgen heeft over de thuissituatie van een leerling wordt dit met de ouders, leerkracht en aandachtsfunctionaris besproken. Indien nodig worden ouders ondersteund bij het zoeken naar hulp, bijvoorbeeld via de contactpersoon van Team Jeugd Delft.

Indien er vermoeden is van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling en de ouders van het kind niet open staan voor het zoeken van hulp, kan er besloten worden om een melding te doen bij Veilig Thuis. Ouders worden door de directeur van de school van deze melding op de hoogte gesteld.

7. Specifieke belemmeringen in het leerproces

Sommige leerlingen ondervinden tijdelijk of structureel specifieke problemen die hen belemmeren om zich in lijn met hun capaciteiten te ontwikkelen. Veel voorkomende belemmeringen hebben te maken met:

- Taalontwikkeling en/ of dyslexie
- Ernstige reken- en wiskunde problemen en dyscalculie
- Gedrag- en/ of werkhoudingsproblemen
- Concentratie-, geheugen- en aandachtsproblemen
- Schrijf- en/ of motorische problemen
- Problemen m.b.t. planning en organisatie
- Faalangst

Het kan wenselijk of noodzakelijk zijn om meer duidelijkheid te krijgen over de oorzaak van de belemmeringen die een leerling ondervindt. In bepaalde gevallen kan onderzoek, het stellen van een diagnose en/ of behandeling en begeleiding door externe deskundigen helpen om beter aan te sluiten op de onderwijsbehoeften van deze leerlingen.

7.1 Dyslexie

Dyslexie is een ernstige beperking bij het lezen en spellen van taal. Leerlingen met dyslexie herkennen woorden niet op dezelfde snelheid als hun leeftijdsgenootjes. Het is voor hen moeilijk om letters direct als klanken te herkennen. Daardoor is het moeilijk om van die letters één woord te maken en om van alle woorden een vloeiende, logische zin te maken.

Dyslexie is aangeboren en onafhankelijk van intelligentie. Het kan de schoolprestaties ernstig belemmeren waardoor kinderen met dyslexie op school vaak onder hun niveau presteren. Vooral op vakken waarbij taalvaardigheid belangrijk is. Vroegtijdige signalering van dyslexie bij kinderen en het direct starten van begeleiding door school kan (ernstig) onderpresteren voorkomen en bijdragen aan lezen, spellen en schrijven op een functioneel niveau.

In het dyslexieprotocol staat beschreven wat er op de DSV gedaan wordt om lees- en spellingproblemen vroegtijdig te signaleren en welke maatregelen er genomen worden om de ontwikkeling van de lees- en spelvaardigheid van leerlingen met lees- en spellingproblemen zo goed mogelijk te stimuleren en begeleiden. Tevens wordt het traject naar de diagnostisering en behandeling van ernstige enkelvoudige dyslexie beschreven.

7.2 Ernstige reken- en wiskunde problemen en dyscalculie

De werkdefinitie van ernstige reken- en wiskunde problemen en dyscalculie uit het protocol ERWD is als volgt:

Ernstige rekenwiskunde-problemen ontstaan wanneer het gedurende langere tijd niet lukt om de juiste afstemming te realiseren van het onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van de leerling. Wij spreken van dyscalculie als ernstige rekenwiskunde-problemen ontstaan ondanks tijdig ingrijpen, deskundige begeleiding en zorgvuldige pogingen tot afstemming. De problemen blijken hardnekkig te zijn. De rekenwiskundige ontwikkeling van de leerling wordt waarschijnlijk belemmerd door kindfactoren.

Door planmatig te werken aan het optimaliseren van het onderwijsaanbod en het afstemmen van het onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van de leerlingen probeert de DSV leerlingen met ernstige reken- en wiskunde problemen zo goed mogelijk te begeleiden. Bij het vermoeden van dyscalculie kan onderzoek worden ingezet.

7.3 Gedrag- en werkhoudingsproblemen

Gedrag- en werkhoudingsproblemen kunnen afhankelijk van de aard van de problematiek voor de leerling zelf, de medeleerlingen en/ of de groepsleerkracht belemmerend werken in het onderwijsleerproces. Gedrag- en werkhoudingsproblemen kunnen zich ontwikkelen door factoren in de school- en of thuissituatie en door factoren vanuit het kind zelf. Het is belangrijk om de oorzaken van de gedrag- en of werkhoudingsproblemen te onderzoeken en interventies te plannen die ervoor kunnen zorgen dat de leerling zo optimaal mogelijk kan functioneren. Leerlingen die gevoelig zijn voor het ontwikkelen van gedrags- en of werkhoudingsproblemen zijn gebaat bij een leeromgeving die goed aansluit bij hun onderwijsbehoeften.

De meest voorkomende specifieke ontwikkelingsstoornissen die een rol kunnen spelen bij het ontstaan van gedrag- en werkhoudingsproblemen zijn ADHD, ADD, ODD en verschillende vormen van autisme. Indien er een vermoeden is van één van deze ontwikkelingsstoornissen kan ondersteuning van externe deskundigen worden ingezet. Sommige leerlingen met een specifieke ontwikkelingsstoornissen gebruiken hiervoor medicatie. In het protocol medicijngebruik staat beschreven hoe hier op school mee wordt omgegaan.

Ook sociaal-emotionele problematiek kan gedrags- en of werkhoudingsproblemen in de hand werken. Samenwerking met externe deskundigen kan ook bij dergelijke problematiek wenselijk zijn.

8. De ontwikkeling van de ondersteuning

Er wordt voortdurend planmatig gewerkt aan het versterken van de kwaliteit van de geboden ondersteuning op de DSV. Het ondersteuningsplan zal dan ook jaarlijks in lijn met deze ontwikkelingen worden bijgesteld. Gedurende het schooljaar 2021-2022 zullen de volgende punten onder de aandacht staan:

- De resultaten en opbrengsten van de niet methode-gebonden toetsen zijn in maart en juli 2021 in kaart gebracht, besproken en geanalyseerd in MT en team. Er is op school-, groeps- en leerlingniveau een verbeterplan opgesteld met doelen voor de komende periode.
- De resultaten en opbrengsten van de Centrale Eindtoets liggen op of boven het niveau dat op basis van het leerlinggewicht verwacht mag worden. De laatste 3 afnames van de Centrale Eindtoets zijn geanalyseerd en besproken met de directie en het team. De Entreetoets in groep 7 is afgelopen jaar niet afgenomen in verband met de Corona periode. Het onderwijs in groep 8 wordt hierop aangepast.
- De lb-ers passen de zorgkalender aan, nemen deze mee in de jaarkalender en bespreken deze met de leerkrachten.
- De werkgroep verrijking gaat dit schooljaar een beleidsplan opstellen voor de inzet ondersteuning op de DSV voor meer-, en hoogbegaafde leerlingen.
- Doordat er op de DSV kinderen met 48 verschillende nationaliteiten zitten en deze kinderen soms amper of geen Nederlands spreken, is er een NT2 leerkracht voor 2 dagen per week die met name de kinderen uit de onderbouw begeleidt om hen te helpen om zo snel mogelijk de Nederlandse taal eigen te maken. Leerlingen uit de groepen 3 t/m 8 worden ondersteund door een ondersteuner met de methode “horen, zien en schrijven” 2 maal per week.
- Om nog meer ontwikkelingsgericht te werken en leerlingen te betrekken bij hun eigen leerproces, is het team een aantal jaar geleden meegenomen in het proces van formatieve assessment. Leerkrachten zijn getraind in de 5 strategieën van formatieve evaluatie en hebben deze vertaald naar de dagelijkse onderwijspraktijk. Hiermee is een basis gelegd in de gehele school voor het werken met formatieve evaluatie. Dit schooljaar zullen o.l.v. Melior en twee specialisten formatieve assessment het team hierin verder begeleiden.
- Leerkrachten van de groepen 1-2 zijn op zoek naar een nieuw observatiesysteem omdat het observatie instrument “Kijk” niet meer voldeed.

MY 31-08-2021